

ERKÖLCSÖS VISELKEDÉS

- 3' Hogyan kötelezzétek el magatokat az erényekkel és miként hagyjatok fel az erénytelenségekkel, miután általánosságban és részletesen elmélkedtetek a karmán és annak következményein
- a" Általános magyarázat
- b" Megtisztítás a négy erővel
- 1" A gyökerestül eltávolítás ereje
- 2" Az ellenszerek alkalmazásának ereje
- 3" A hibáktól elfordulás ereje
- 4" A megalapozás ereje

- 3' **Hogyan kötelezzétek el magatokat az erényekkel és miként hagyjatok fel az erénytelenségekkel, miután általánosságban és részletesen elmélkedtetek a karmán és annak következményein**
- a" **Általános magyarázat**

*A bódhiszattva cselekedetek művelésében ez áll:*⁴²⁵

„Az erénytelenségből fakad a szenvedés;
Hogyan szabadulhatok meg tőle?”
Az egyedül helyes, ha szüntelenül, nappal és éjjel
Csak erre gondolok.

És ugyanitt:

A Magasztos tanítása, hogy a meggyőződés
Minden erény gyökere,
A meditálás a következményeken
Pedig e meggyőződés gyökere.

Ily módon megértve az erényes és az erénytelen karmát, valamint azok következményeit, ne torpanjatok meg a puszta megértés szintjén. Erről a különösen rejtett témakörrel igen nehéz megbizonyosod-

ni, ezért meditáljatok rajta újra és újra. Továbbá, az *Összpontosítások fejedelme sūtra* ezt mondja:⁴²⁶

A hold és a csillagok lehullanak,
A föld hegyeivel és városaival elpusztul,
Az égi világ gyökeresen átalakul,
De Te [a Buddha] továbbra sem ejtesz ki a szádon egyetlen valótlan szót sem.

Ily módon bizonyosodjatok meg a Tathāgata tanításaiban, aztán folyamatosan meditáljatok rajtuk. Ha közvetlen módon nem bizonyosodtok meg a Buddha tanításaiban rejlő igazságról, akkor egyetlen tanítással kapcsolatban sem nyeritek el azt a bizonyosságot, ami a Győzedelmet megörvendezteti.

Vannak, akik bizonytalanok a karmában és a következményeiben, és annak nem tulajdonítanak jelentőséget, miközben kijelentik, hogy az ürességről megbizonyosodott ismerettel rendelkeznek. Ez az üresség félreértése. Mihelyt megértettétek az ürességet, látni fogjátok, hogy az nem más, mint a függésben keletkezés jelentésének a megértése, ami majd elősegíti a karmáról és a következményeiről való megbizonyosodásokat.

Ugyanez a sūtra mondja:⁴²⁷

Mint a káprázatok, a buborékok, a délibábok és a villámlások,
Minden jelenség olyan, mint a Hold [tükröződése] a vízen.
Az élőlények – akik meghalnak és tovább lépnek egy következő életbe –
Nem Manu [a világkorszak kezdetének első embere] leszármazottai.
A karma, mely hozzád tartozik, nem tűnik el;
Az erények és az erénytelenségek a nekik megfelelő következményekkel járnak.
Ez az ésszerű megközelítés helytálló, titokzatos és nehéz felfedezni,
[193]
A Győzedelmes illetékességébe tartozik.

Ezért tehát mind a függésben keletkezésről, mind a kétféle karma okságáról szereztek megbizonyosodott ismereteket, és vizsgáljátok a testi-, a szóbeli- és a tudati cselekedeteiteket nappal és éjjel. Így egyszer s mindenkorra véget vettek az újjászületések szenvedéseinek. Ha viszont a kezdetben nem vagytok jártasak az ok és a következmény osztályozásaiban, ha ezek lényegét csak töredékesen értitek, ha a testi-, a szóbeli- és a tudati cselekedeteitekre nem ügyeltek, akkor szélesre tárjátok a kaput a boldogtalan világok felé. Ahogyan *Az óceán nāga királyainak kérdései* megállapítja:⁴²⁸

Nāga urak, a bódhiszattvák egyetlen gyakorlatot végeznek a boldogtalan világokba történő újjászületés kifogástalan megszüntetése érdekében. Mi ez az egyetlen gyakorlat? Tisztán látása annak, ami érényes. Így kell gondolkodnotok: „Megfelelő vagyok? Hogyan töltöm a nappalomat és az éjszakámat?”

Amikor ennek az átadási láncnak a korábbi gurui ily módon képezték tudatukat, azt mondták:

Ha a karma és következményei gyakorlásakor összevetjük testünk-, beszédünk- és tudatunk cselekedeteit mindazzal, amit a tanításból elsajátítottunk, akkor ezek nem állnak egymással összhangban. Fogyatékoságaink vannak. Mi tehát korántsem vagyunk megszabadultak. Amikor összevetjük önmagunkat a karma és következményei törvényével, látnunk kell, hogy összhangban állunk vele vagy sem. Akkor vagyunk bölcssek, ha tudatunkat a tanítás fényében megvizsgálva őszintén felismerjük az összhang teljes hiányát. A *Figyelmeztető versek gyűjteménye* ezt mondja:⁴²⁹

Akik gyermetegek és önmagukat is gyermetegnek látják,
Azok e tekintetben bölcssek.

Amikor összevetjük önmagunkat a tanítással, az olyan, mint a halott cipelés;⁴³⁰ nem egyezünk a tanításokkal. Amikor abban reménykedtek, hogy ti vagytok a legvallásosabb emberek és a legtiszteletreméltóbb tudósok, az a gyermetegség legrosszabbika. A *Figyelmeztető versek gyűjteménye* ezt mondja:⁴³¹

Akik gyermetegek, önmagukat viszont bölcsnek gondolják,
Azokat gyermetegnek nevezzük.

Legalább értsétek meg, ami a tanításokra vonatkozóan elhangzott, és ezzel összefüggésben vizsgáljátok önmagatokat.

Po-to-va is, aki ezt a tanítást a *Születéstörténetek füzéréből* idézi, leszögezi, hogy meg kell vizsgálnotok a tudatotokat. Ahogyan az a *Születéstörténetek füzérében* áll:⁴³²

Az égtől a földig hosszú az út.
Az óceán távoli partjától a legközelebbi szegélyéig szintén hosszú az út,
A keleti hegységtől a nyugati hegységig még annál is hosszabb az út.
Ám a hétköznapi[halandó]tól a fenséges tanítás még ezeknél is távolabb van. [194]

Ez a vers rámutat arra, hogy milyen hatalmas szakadék tátong közöttünk, hétköznapi emberek, és a tanítás között. Ezt a verset az adományosztó bráhmin, Subhāṣita magyarázta el Candrának, a bódhiszattva hercegnek, miután a herceg ezer aranypénzt felajánlott neki.

Továbbá, Tö-lung-pa mondta:

Aki ismeri, hogy miként kellene megvizsgálnia tudatfolyamatát és e szerint is tenne, azonnal találna valamit, ami meglehetősen távol esik a tanítástól; valahogy úgy, mint amikor egy gombolyag fonal egy meredek lejtőn legurul.

Továbbá az, hogy miként hagyjatok fel a helytelen cselekedetekkel miután ily módon vizsgálódtatok, megtalálható *Az igazat beszélő fejezetben*:⁴³³

Ó király, ne öldökölj.
Az élet minden lény számára nagyon kedves,
Hosszú ideig szeretnék fenntartani.
Mélyen gondold át tehát, hogy ne ölj.

Ez a tartózkodó beállítottság legyen érvényes mind a tíz erénytelen cselekedettel, valamint a korábban elmagyarázott vétkekkel szemben. Még a motiváló gondolatok felmerülésére se adjatok alkalmat. Szoktassátok magatokat ehhez a beállítottsághoz, majd pedig folyamatosan érvényesítsétek.

Ha nem szüntetik meg ezzel a módszerrel a vétkek elkövetését, akkor meg kell tapasztalnotok a szenvedést. Akárhová mentek, ettől nem szabadulhattok meg. Nincs értelme tehát olyan cselekedetekbe bonyolódni, amelyek rövid távon talán boldogságot okoznak, következményükként viszont el kell viselnetek, hogy könnyek áztassák arcotokat. Olyan cselekedeteket érdemes végrehajtani, amelyek beérő következményeiként maradéktalan boldogságot és örömet tapasztaltok. A *Figyelmeztető versek gyűjteményében* ez áll:⁴³⁴

Ha félsz a szenvedéstől
És nem látsz benne örömet,
Ne kövess el vétkes cselekedeteket
Sem nyilvánosan, sem önmagadban.

Akár elkövettél vétkes cselekedeteket,
Akár most követed el őket,
A szenvedéstől nem menekülhetsz el,
Még ha szökni is próbálsz.

Mіндеgy, hol vagy éppen, nincs hely
Ahol az a karma létre ne jönnön.
Ilyen hely sem az égen, sem az óceán mélyén,
De még a hegységekben sincs. [195]

És:

A gyermetegeket, kiknek bölcsessége csekély,
Úgy tesznek, mintha önmaguk ellenségei lennének;

Vétkes cselekedeteket követnek el,
Ezek következményei pedig súlyosak lesznek.

E tettek miatt gyötrődni fognak,
S majd könnyek borítják arcukat.
Mivel a következményeket egytől egyig viselniük kell,
Azokat a tetteket jobb nem elkövetni.

A tetteid miatt nem fogsz gyötrődni
Ha örömteli tudatod érényes.
Mivel a következményeket egytől egyig viselni kell,
Azokat a tetteket jó elkövetni.

Mert boldogságra vágysz,
Heves vagy és vétkező,
Majd jajgatni fogsz,
Mikor e vétkek beéréseit megtapasztalod.

És:

Nem szükséges, hogy a vétkek
Fegyverként lekaszaboljanak.
Vétkes tetteid következményei, az újjászületéseid
Ezt majd nyilvánvalóvá teszik a jövő életeidben.

A bűnös cselekedetek
Olyan életeket idéznek majd elő,
Amelyekben e tettek következményei
Eltérő erővel nyilvánulnak meg.

Ahogy a rozsdá lepi el a vasat,
S végül azt megeszi,
Úgy lesz azokkal, akik meggondolatlanul cselekedtek.
A saját tetteik miatt boldogtalan világokba jutnak.

Kham-lung-va (Kham-lung-ba) mondta Phu-cshung-vának: „Tanítómesterünk, Drom-tön-pa gese szerint ami igazán lényeges, az a karma és annak következményei, ám a kortárs tudósok ezt nem értékelik úgy, mint amit el kellene magyarázni, amit meg kellene hallgatni és amin meditálni kellene. Valóban ez lenne az a gyakorlat, ami olyan nehéz?” Pu-cshung-va így felelt: „Pontosan így van.”

Drom-tön-pa gese mondta: „Nagy Tekintély követői! A túlzott ön-hittség helytelen; ez a függésben keletkezés rejtett.” Phu-cshung-va mondta: „Ahogy öregszem, érdeklődésem egyre inkább *A bölcs és a balga sūtrára* terelődik.” Sha-ra-va mondta: „A Buddha azt tanította, hogy a felmerülő hibák és hiányosságok nem valamilyen kellemetlen helynek vagy egy új ház építésének a következményei, hanem kizárólag az elkövetett ilyen és ilyen cselekedetek ilyen és ilyen származékai.”

b" Megtisztítás a négy erővel

Még ha hatalmas erőfeszítést is tesznek, hogy ne szennyezzétek be magatokat vétkekkel, hibák elővigyázatatlanságból és a mérgező érzelmek túlsúlya miatt is bekövetkezhetnek. [196] Ha ez megtörténik, akkor helytelen figyelmen kívül hagyni őket és nem foglalkozni velük, ezért alkalmaznotok kell azokat az ellenszereket, amelyekről az együttérző Tanítómester beszélt.

Az áthágások orvoslására tegyétek azt, ami a három fogadalom szövegének magyarázatában áll, a vétkek ellenszereiként pedig használjátok a négy erőt. *A négy tanítás ajándéka sūtra (Catur-dharma-nirdeśa-sūtra)* ezt mondja:⁴³⁵

Maitreya, ha a bódhiszattvák, a kimagasló hősök, birtokolják e négy tanítást, akkor legyőzik valamennyi elkövetett és felhalmozott vétkeket. Mi ez a négy? A gyökerestül eltávolítás ereje, az ellenszerek alkalmazásának ereje, a hibáktól elfordulás ereje és a megalapozás ereje.

Annak a karmának, amelyet elkövetettek és felhalmoztatok, biztosan megtapasztaljátok a következményét. Mivel a négy erő még azelőtt képes megsemmisíteni a karmának ezt a fajtáját, hogy annak következményével számolnotok kellene, magától értetődik, hogy a négy erő annak a karmának a megsemmisítésére is alkalmas, amelynek a következménye bizonytalan. A négy erő a következő.

1" A gyökerestül eltávolítás ereje

Az első erő a mély megbánása annak, hogy kezdettelen idő óta erénytelen cselekedeteket követtek el. Ennek átéréséhez meditálásotok során idézzétek fel a cselekedetek három következményét (megérlelt, stb.). Mindennek gyakorlataként pedig a vétkek megvallásának két-féle módszerét kövessétek: az egyik az *Arany fény sūtrában (Svarṇa-prabhāsa-sūtra)*⁴³⁶ található, a másik a harmincöt buddha módszere.⁴³⁷

2" Az ellenszerek alkalmazásának ereje

A második erő hat részre oszlik:

1) „*Bizalom a mély értelmű sūtrákban*”, az olyan cselekedeteket foglalja magába, mint a részesülést a sūtrák – például a *Prajñā-pāramitā* – szóbeli átadásában, jelentésük emlékezetben tartását és olvasásukat.

2) „*Hit az ürességben*”, az én-nélküli, ragyogóan tiszta valóság megértését jelenti, valamint azt a meggyőződést, hogy a tudat eredendően tiszta.

3) „Bizalom a szövegmondásban”, a szertartások szövegeinek, például a száz szótagú mantrának [Vajrasattva mantra] a recitálását jelenti. A *Subāhu fohásza tantrában* ez áll:⁴³⁸

Ahogy a tavaszi erdőben terjedő tűz lángnyelvei
Megállíthatatlanul felperzselnek mindent;
Ugyanúgy, az erkölcsi fegyelem szele éleszti a recitációk tüzét
És a hatalmas kitartás felperzseli a vétkeket.

Ahogy a nap sugaraitól a hó beroskad
És tündöklőn ragyogva olvadásnak indul,
Ugyanúgy olvad el a vétkek hava,
Amint a recitáció és az erkölcsi fegyelem napsugarától tartását
veszti. [197]

Ahogy a sűrű homályban egy vajmécses meggyújtása
Eloszlatja a sötétséget;
Ugyanúgy az ezernyi életem át felhalmozott vétkek sötétségét
A recitáció vajmécsese gyorsan eloszlatja.

Továbbá, addig végezzétek a szövegmondást, amíg nem észlelitek a vétkeitektől való megtisztulás jeleit. A *jóra buzdítás szabályaiban* (*sKul byed kyi gzungs*) az álomban felmerülő jelek a következők: nem megfelelő táplálék kihányása; olyan ételek fogyasztása, mint a joghurt és a tej; hányás; a Nap és a Hold észlelése, levegőben közlekedés; nagy lángokkal égő tűz; bivaly és fekete ruhás emberek legyőzése; szerzetesek vagy apácák közösségének látványa; tejszerű nedvet kiválasztó fa; lovaglás elefánton vagy bikán; fellépés oroszlantrónusra; felkapaszkodás egy palotához vagy egy hegyre; és a tanítás meghallgatása.

4) „Bizalom a képmásokban”, azt jelenti, hogy miután hitet nyertek a Buddhában, a képmását felidézitek magatokban.

5) „Bizalom a vallási tiszteletadásban”, azt jelenti, hogy a Buddhának vagy egy *stūpán*ak különféle felajánlásokat tesznek.

6) „Bizalom a nevekben”, azt jelenti, hogy meghallgatjátok a buddhák és a kimagasló győzedelmesek gyermekeinek neveit idéző recitációkat és ezeket emlékezetetekben megőrzitek.

Ez csupán az a hatféle ellenszer, amelyet Śāntideva említ *A gyakorlatok összefoglalásában*. Még sok más is van.

3” A hibáktól elfordulás ereje

A harmadik erő, hogy tényleges tartózkodtok a tíz erénytelen cselekedet elkövetésétől. A *Nap lényegiség sūtrában* a Buddha kijelenti, hogy ez a tartózkodás megsemmisít minden karmát, mérgező érzelmet, va-

lamint a tanítás akadályait, amelyeket testtel, szavakkal vagy a tudatokkal az ölés és hasonlók elkövetésével létrehoztok. A harmadik erő felszámolja azokat a negatív cselekedeteket, amelyeket korábban önmagatok elkövertetek, másokkal elkövertettetek, vagy örültetek annak, hogy mások elkövertetek. Dharmamitra A „*Fegyelmi szabályzat sūtra*” magyarázatában a Buddha felteszi a kérdést egy tanítványnak: „Megtartóztatod magad a jövőben?” Ezzel idézve emlékezetébe, hogy a beismerést csupán szavakban végezte el, szívből jövő szándékkal megvalósított tartózkodás nélkül. Igen fontos tehát a tartózkodás, és ennek részeként a szilárd elhatározás, hogy azokat a cselekedeteket ismételen nem követitek el. Továbbá ennek a beállítottságnak a kifejlesztése az első erőtől függ.

4” A megalapozás ereje

A negyedik erő a menedékért folyamodás a Három Ékkőhöz és a meditálás a megvilágosodásra irányuló önzetlen szándékon. [198] Ezzel kapcsolatban a Győzedelmes általánosságban számos olyan módszerről beszélt, amelyekkel a kezdők megszüntethetik vétkeiket. Egy ellenszer azonban akkor teljes, ha mind a négy erő megnyilvánul.

A vétkek megszűnése több módon mehet végbe. Az egyik ilyen, amikor a szenvedő világokba történő újjászületéskor hatalmas szenvedés helyett csak kismértékű szenvedés valósul meg. Egy másik, hogy még ha szenvedő világba is születtek, nem tapasztaljátok meg annak a világnak a megpróbáltatásait. További lehetőség, hogy a vétkezés pusztán egy fejfájással megszűnik a jelen életben. Ehhez hasonlóan, azok a vétkek, amelyeknek a következményeit hosszú időn át tapasztalnotok kellene, olyanokká válnak, amelyeknek a következményeit csupán rövid ideig, vagy egyáltalán nem kell megtapasztalnotok. A vétkek megszűnése azonban bizonytalan, mivel ez attól függ, hogy a tisztítás komoly vagy csekély erőfeszítéssel történik, a megszüntetés során a négy erő teljes vagy hiányos, nyomatékos vagy gyenge, rövid vagy hosszú ideig tartó, és így tovább.

A fegyelmi szabályzat sūtrájának és tantrájának a megállapítása, miszerint „a karma még száz világkorszak alatt sem enyészik el” az olyan karmára vonatkozik, amellyel szemben nem alkalmazták a négy erő ellenszerét. Ha az említett négy erővel megtisztítjátok magatokat, még azt a karmát is megszüntethetitek, amelyet kötelesek lennétek megtapasztalni. Haribhadra A *nyolcezer soros Bölcsesség tökéletessége sūtra* hosszú magyarázatában (*Abhisamayālaṅkāralokā*) kijelenti:⁴³⁹

Hatékony ellenszerekkel tehát tökéletesen eltávolítod a nem kívánt tényezőket, amelyek meggyengülnek, ha birtokodban van az ösz-

szes ellenszer. Olyan ez, mint az arany bevonata. Mivel, ahogyan az imént elmagyaráztam, minden olyan dolog, amely a magasztos tanítást akadályozza szükségképp meggyengül, tökéletesen eltávolítod az önteltségedből fakadó megszegéseidet.

Meg kell értened, hogy a „Bármilyen karma akár száz világkor-szakon át...” kijelentést a „Ha nem alkalmazod az összes ellenszert” megállapítás értelmezi. Ha nem így lenne, akkor ez ellentmondana az okfejtésnek és számos sūtrának.

Azt is meg kell értened, hogy a Buddhának az a megállapítása, hogy „a karma, amelynek következményét bizonyosan meg fogod tapasztalni”, arra vonatkozik, ha nem alkalmazod az összes ellenszert. Meg kell értened, hogy a Buddhának az a megállapítása, hogy „a karma, amelynek következményét bizonyosan nem fogod meg-tapasztalni” csupán néhány következményre vonatkozik, ha nem alkalmazod az ellenszereket. [199]

Ily módon tehát a beismerés, a tartózkodás, stb. meggyengíti a be-érésre váró karma hatását. Az ilyen karma nem vezet következmény-re akkor sem, ha további feltételekkel találkozik. Hasonlóképpen, a harag és a hibás nézetek meggyengítik az erénygyökök következményeinek a hatását. Bhāvaviveka *Az érvelés tüzeiben (Tarka-jvālā)* ezt mondja:⁴⁴⁰

A helytelen nézetek és a rosszindulat meggyengítik az erényes kar-mát, az ellenszerek: az elutasítás, a tartózkodás, a beismerés, stb. meggyengítik az erénytelen karmát. Bár valamennyi feltétel adott, mivel az erény-, illetve az erénytelenség magjának hatása meggyen-gült, hogyan lenne képes a karma következmény létrehozására? Ha a feltételek nem találkoznak, a létezésük ideje a nem létezésük ide-jévé változik, miért ne lenne lehetséges a teljes megszüntetés? Így mondták: „Másfelől, a magasztos tanítás egyetért azzal, hogy még ebben az életedben megtapasztalod az olyan vétked következmé-nyeit, amely következményeket bizonyosan meg kell tapasztalnod.” És: „Továbbá, ezzel az ellenszerrel az újjászületést boldogtalan vi-lágba eredményező karma pusztá fejfájássá változik.”

Kétely: Ha a következmény egyszerű fejfájássá változik, hogyan történik a teljes eltávolítás?

Felelet: Negatív karmád végső következményeként pokolbeli szenvedést kell megtapasztalnod. Ennek ellenére, ezzel az ellenszer-rel még apró szenvedést sem kell elviselned a pokolban. Hogyan lehetne ezt nem tökéletes eltávolításnak tekinteni? Mégis, hogyan lehetnének ezek a következmények, a fejfájások és hasonlók, példák arra, hogy a karmának nincsenek következményei?

Olyan ellenszert nem találtak, amely a mérgező érzelmek magjait elpusztítja. Ellentétes feltétellel azonban gyengítitek a karmát. Követ-kezőképpen, még ha a másik feltételek fel is halmozódnak, a karma

nem vezet következményre. Számos ilyen helyzettel találkozhattok a külső és a belső okok és következmények terén.

Ezért, jóllehet az erényes karmák felhalmozására törekedtek, ám ha nem tartózkodtok az erényes karmát megsemmisítő olyan okoktól, mint a harag, az erényes karma nem jár következménnyel, ahogyan az imént megállapítottuk. Ennélfogva tartsátok távol magatokat az erényes karmát megsemmisítő okoktól és törekedjete az erénytelen karma orvoslására.

Kétely: Még ha teljesen meg is semmisítheted a nagyon erős karmát, hogyan mondhatja a sūtra, hogy „Elteltekintve a megelőző karma beérésétől?”

Válasz: Semmi kivetni való nincs ebben az érvelésben. A Buddha ezzel a következőt kívánta mondani: amikor egy olyan következmény, mint a vakság már létezik, nehéz lenne ellenszerrel megszüntetni. Azonban könnyű megállítani a következmény feléledését az ok idején, például amikor a következmény még nem ment végbe. Az *Érvelés tüze* ezt mondja:⁴⁴¹

Kétely: Ha arról van szó, hogy egy vétség tökéletesen megszűntethető, miért tanította azt a Buddha, hogy „Elteltekintve a megelőző karma következményétől”?

Válasz: A Buddha azt tanította, hogy a tudatban meglévő vakság, félszeműség, sántaság, bénaság, süketség, és így tovább karmája esetén nincs lehetőség a már megvalósult karmikus következmény megszüntetésére.

Egy okként megjelenő szándék akkor ér véget, amikor a motiváció megváltozik. Ez került kinyilvánításra olyan emberek esetében [akik gyilkosságot követtek el, de később megbánták tettüket], mint Angulimāla, Ajataśatru, Aśoka, Svaka, valamint akik szülőapjukat megölték.⁴⁴²

Kétely: [Halálukat követően] Ajataśatru és a szülőanyjukat meggyilkoló erényesen viselkedtek. Miért születtek mégis újjá a Könyörtelen Pokolban? Nem merítették ki a karmájukat?

Válasz: A tanítás értelmében ők olyan helyeken születtek újjá, mint a Könyörtelen Pokol, és pedig amiatt, hogy szilárdan megbizonyosodjanak karmájukban és annak következményeiben. Szó sincs arról, hogy teljességgel kimerítették maradék karmájukat. Hasonlóan egy selyemgombolyaghoz, amely leesik és visszapattan, megszülettek a pokolban, aztán szabadok lettek. A pokol tűzcsóví, stb. nem érintették őket. E lények számára így bizonyítást nyert, hogy vétkeiket teljes mértékben, gyökerestül megsemmisíthetik, valamint, hogy a karma egyértelmű következményekkel jár.

Nem biztos, hogy egyes emberek képesek felszámolni karmájukat. A Buddha erről az *Összpontosítások fejedelme sūtrában* beszélt.

Śuradatta király megölte Supuṣpacandrát és emiatt büntudata volt.⁴⁴⁶ [201] *Stūpát* épített és hatalmas felajánlásokat tett. Vétkei kilencszázötvenmillió éven át minden nap háromszor megvallotta. Jóllehet ily módon ő betartotta az erkölcsi előírásokat, halála után mégis a Könnyörtelen Pokolban született újjá. Tíz vagy tizenkét millió világkorszakon át végtelen szenvedést tapasztalt, szemeit kinyomták, stb.

Mindazonáltal a beismerés nem értelmetlen. Amennyiben nem valljátok meg vétkeiteket, a tapasztalásra kerülő szenvedések nagyobbak lesznek és hosszabb ideig tartanak, mintha beismernétek azokat.

A beismeréssel és a távortartással maradéktalanul megtisztíthatjátok magatokat. Mégis, nagymértékben különbözik egymástól az a megtisztulás, amelyet kezdettől fogva soha nem homályosít el hiba, és az, amikor a hiba beismerésével valósul meg a megtisztulás. A *Bódhiszattva szintek* például ezt mondja:⁴⁴⁴

Gyökérmegszegésedet helyrehozhatod a bódhiszattva fogadalom követésével. Ám az első bódhiszattva szintet nem érheted el ebben az életedben.

Továbbá, *A szálak összeszövése sūtrá*ban az áll⁴⁴⁵, hogy még ha meg is tisztíthatjátok vétkeiteket, akkor is legalább tíz világkorszakra van szükség a türelem szintjének (az előkészület ösvényének négy szintje közül a második) megvalósításához:

Az ifjú Mañjuśri ezt kérdezte: „Ó Bhāgavan, ha például bűnös társának befolyása alatt valaki elfordul a tanítástól, ez a személy hogyan szabadulhat meg ebben az életében?”

A Bhāgavan így felelt: „Mañjuśri, ha hét éven át mindennap háromszor megvallod vétkeidet, eltávolíthatod azt. Ezt követően legalább tíz világkorszak után érheted el a türelem szintjét.”

Ezért a teljes megtisztulás jelentése az, hogy tökéletesen megtisztíthatjátok önmagatokat a kellemetlen következmények létrejövételtől. Mivel hatalmas mértékben megnövekszik az olyan dolgok eléréséhez szükséges idő, mint az ösvény megismerése, törekedjete arra, hogy kezdettől fogva a hibák ne homályosítsanak el benneteket. [202] A Buddha azt mondta: ez az oka, hogy a nemes lények tudatosan, akár az életük árán sem követnek el még csekély vétket vagy megszegést sem. Ha a beismerésen keresztül történő megtisztulás nem különbözne attól, hogy sohasem követnek el hibát, akkor nem lenne szükség arra, hogy így tegyenek.

Mindez világi szinten is nyilvánvaló. Bár egy sebesült kéz, láb, stb. meggyógyulhat, mégis ez nem ugyanaz, mintha az ember sohasem sérül meg.

Igyekeztek aszerint tenni, ahogyan a *Figyelmeztető versek gyűjteményében* áll:⁴⁴⁶

Az a bűnös személy,
Aki vétkezett és nem szerzett érdemeket,
Aki eltávolodott a tanítástól és megvalósította annak ellenkezőjét,
Halálakor rettegni fog és olyan lesz, mint egy ketté tört csónak a hatalmas folyamon.

Az érdemeket szerzett személy, aki nem vétkezett,
S aki a tanítást a szent lény előírásai szerint gyakorolta,
Halálakor majd nem érez félelmet,
És olyan lesz, mint a folyót átszelő biztonságos csónak.

Ne tegyetek úgy, mint az első versszak embere, bármilyen cselekedetet is hajtotok végre, az olyan legyen, mint a második versszak emberé.

Továbbá, semmi értelme a sok okos beszédnek, ha féktelenül viselkedtek. Viszont még ha tudásotok csekély is, hatalmas jótétemény származik a tanítás általatok ismert bármely részének gyakorlásából azáltal, hogy félretoljátok ami rossz és alkalmazzátok ami jó. A *Figyelmeztető versek gyűjteménye* ezt mondja:⁴⁴⁷

A féktelenek hosszan beszélnek arról, hogy mi az ésszerű,
De nem eszerint cselekednek.
Hasonlóan ahhoz a pásztorhoz, aki más jószágát számlálja,
Ők nem részesülnek az erényes gyakorlás áldásában.

Akik a tanítást annak tanácsai szerint gyakorolják,
Gyökerestül kiirtják ragaszkodásukat, ellenszenvüket és tudatlanságukat,
Részesülnek az erényes gyakorlás áldásában,
Jóllehet talán csak keveset beszélnek arról, hogy mi az ésszerű.

Gyönyörködve a tudatosságban
És rettegvé a féktelenségtől,
A szerzetesek kiszakítják magukat a boldogtalan világokból,
Ahogyan elefántok szabadítják ki magukat a sárból.

Gyönyörködve a tudatosságban
És rettegvé a féktelenségtől,
A szerzetesek lerázzák összes vétkeiket,
Ahogyan a fákról a szél lesodorja a leveleket.

Mindezt figyelembe véve, a függésben keletkezés helyes nézete és a kétféle karma okozatisága nélkülözhetetlen feltétele valamennyi

jármű gyakorlásának és minden lény céljának. Ahogyan Nāgārjuna a *Baráti levélben* mondja:⁴⁴⁸

Ha ténylegesen magas [emberi vagy isteni] állapotra és megszabadulásra vágysz,

Akkor hozzá kell szoknod a helyes szemlélethez. [203]

Helytelen szemlélettel még a jó cselekedetek is

Szörnyű következményekkel járnak valamennyi életben.

Az elmagyarázottakat tájékoztatóul használva, tanulmányozzátok *A kiváló tanítás ébren tartását*, *A bölcs és a balga sūtrát*, a *Száz bódhisattva történetet* (*Bodhisattvāvādāna-kalpalatā*), a bevezetést a rendszabályokba,⁴⁴⁹ valamint más szentiratokat a hatékony és tartós bizonyosság kifejlesztéséhez. Legeslegfontosabb célotok ez legyen.

JEGYZETEK

425. BCA: 2.62, 7.40; P5272: 246.5.8-247.1.1, 254.1.1.
426. SR: 14.9; P795: 292.4.1-2.
427. Uo.: 22.2cd-4ab; P795: 302.3.6-7.
428. *Sāgara-nāga-rāja-pariprcchā*, P820: 114.1.4-5.
429. Ud: 25.22ab; P992: 98.4.7.
430. Halottat cipelni úgy a legkönnyebb, ha összekötözve a hátára veszi az ember. Így a holttest és aki viszi az ellenkező irányba néznek.
431. Ud: 25.22cd; P992: 98.4.7.
432. Jm: 31.75; P5650: 58.3.8-58.4.1.
433. *Satyaka-parivarta*, P813: 253.1.8-253.2.1.
434. Ud: 9.3-5, 9.13-16, 9.18-20; P992: 92.5.6-8, 93.1.4-6, 93.1.7-93.2.1.
435. *Ārya-catur-dharma-nirdeśa-nāma-mahāyāna-sūtra*, idézi Vaidya 1960b: 89; P102: 224.3.5-6.
436. *Ārya-suvarṇa-prabhāsottama-sūtrendra-rāja-nāma-mahāyāna-sūtra*, Bagchi 1967 11-23; p176: 78.5.8-80.5.4.
437. Ld. *Ārya-tri-skandha-nāma-mahāyāna-sūtra* (A [tiszteletadás, a beismerés és a felajánlás] három halmazának sūtrája). A beismerés harmincöt buddhájának a neveit ismételjük, majd kinyilvánítjuk az irántuk tanúsított tiszteletünket és örülünk az erényeknek. (Imakénti gyakorlását ld. *ltung bshags. bstod smon phyogs bsgrigs. mtsho sngon mi rigs dpe sgrun khang*. 1993. 5. old.)
438. *Subāhu-paripriccā-tantra*, P428: 41.5.5-7.
439. *Āryāṣṭa-sāhasrikā-prajñāpāramitā-vyākhyāna Abhisamayālaṅkārikā-nāma*, P5189: 501.14-19.
440. *Madhyamaka-hṛdaya-vṛtti-tarka-jvālā*, P5256: 82.5.6.-83.1.3.
441. Uo. P5256: 83.1.3-83.2.1.
442. Angulimāla bár gyilkolt, felhagyott az erőszakkal, szerzetes lett és arhattá vált. Így megmenekült az újjászületéstől, s nem kellett gyilkosságának következményét, a poklok szenvedéseit megtapasztalnia. Ajataśatru, Bimbisara király fia elbitorolta a trónt, apját börtönbe vetette. Később a Buddha odaadó, erényes követője lett. Ennek következményeként halála után az egyik pokolbeli világban született újjá, ám jó karmája miatt csak rövid időt töltött ott. Aśokának, a buddhizmus története egyik legfontosabb uralkodójának hatalma az időszámítás előtti harmadik században az indiai szubkontinens nagy részére kiterjedt. A Kaliṅga királyság ellen vívott háborúja miatt hatalmas büntudatot érzett, önmagát ajánlotta fel a tanítás követőjének és terjesztőjének, lemondott az erőszakról, s létrehozott egy igazságos és békés közösséget. Oszlopán királyi rendeletei és kőbe vésett feliratai tanúskodnak szociális terveiről, erkölcsös viselkedésre buzdításáról, az eltérő vallások iránti türelméről, valamint a buddhista közösség támogatásáról. Svaka (A-kya: 136.4) saját szülőanyját ölte meg.
443. Mindez a Śūradatta királyról szóló elbeszélésben található: SR (35. fejezet), (Vaidya 1961: 239; P795: 14.1.4-14.2.8). Supuṣpacandra bódhiszattva Śūradatta király feleségének guruja volt.
444. Bbh, P5538: 171.1.2.
445. *Sarva-vaidalya-saṃgraha-sūtra*: 13; P893: 125.3.4-6. Idézi Vaidya 1960b: 56.

446. Ud: 28.39-40; P992: 100.5.8-101.1.2.

447. Uo.: 4.22-23, 4.27-28; P992: 91.3.2-6.

448. *Suhyl-lekha*: 47; P5682: 236.3.4.

449. A *Bodhisattoṽvadāna-kalpalatā*, azaz a *rTogs brjod rgya pa* (Szó szerint: *Száz történet*) 107 elbeszélésből áll, a *'Dul ba lung gi rgyud gleng* a fegyelmi szabályzat különböző szakaszainak előírásait bevezető magyarázatokat foglalja magába.

